

Vastaus valtuustoaloitteeseen: Lempäälän kunnan on laadittava eri-ikäisiä kuntalaisia koskeva digi- ja tekoälystrategia

Kunnanhallitus 12.08.2024 § 164

Valmistelija hallintojohtaja Riina Kivistö

Lempäälän kunnan hallintosäännön 15 luvun 1 §:n mukaan valtuutetuilla on oikeus tehdä kirjallisia aloitteita kunnan toimintaa ja hallintoa koskevissa asioissa.

Hallintosäännön 17 luvun 2 §:n mukaan aloitteen käsittelee 8 kuukauden kuluessa se viranomainen, jolla on toimivalta tehdä päätöksiä aloitteen tarkoittamassa asiassa.

Kunnanvaltuuston kokouksessa 12.6.2024 valtuutettu Anita Huhtala jätti 19 valtuutetun tai varavaltuutetun allekirjoittaman valtuustoaloitteen ”Lempäälän kunnan on laadittava eri-ikäisiä kuntalaisia koskeva digi- ja tekoälystrategia”.

Kunnanvaltuusto lähetti valtuustoaloitteen kunnanhallituksen valmisteltavaksi.

Lisätietoja: hallintojohtaja Riina Kivistö, puh. 040 133 7485

Esittelijä	Kunnanjohtaja
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää lähettää hallintoprosessille valmisteltavaksi yhteistyössä kasvatuksen ja opetuksen palvelualueen kanssa.
Päätös	Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.
Otteet	hallintojohtaja

Kunnanhallitus 03.11.2025
577/07.00.00/2024

Valmistelija konsernipalvelujohtaja Maria Virtanen

Kunnanvaltuuston kokouksessa 12.6.2024 valtuutettu Anita Huhtala jätti 19 valtuutetun tai varavaltuutetun allekirjoittaman valtuustoaloitteen ”Lempäälän kunnan on laadittava eri-ikäisiä kuntalaisia koskeva digi- ja tekoälystrategia”.

Organisaatiomuutoksen jälkeen Konsernin yhteiset palvelut on laatinut vastauksen yhteistyössä Hyvinvoinnin ja elinvoiman palvelualueen sekä Kasvatuksen ja opetuksen palvelualueen kanssa.

Lempäälässä ja Tampereen kaupunkiseudulla on voimassa olevia strategioita ja toimenpiteitä, jotka vastaavat aloitteessa esitettyihin tarpeisiin. Tampereen kaupunkiseudun ICT-strategian visio ”Mahdollistamme asukkaiden, työntekijöiden ja yhteisöjen sujuvan arjen edistyksellisillä ja kestävillä ICT-palveluilla” ulottuu vuodelle 2040.

Tampereen kaupunkiseudun ICT-strategiaa toteuttavat toimenpiteet ajoittuvat vuosille 2023–2027. Toimenpiteet määrittelevät asioita osittain yleisellä tasolla, antaen kunnille itsenäisen mahdollisuuden toteuttaa konkreettisia toimenpiteitä.

Lempäälän digitiekartan valmistuminen alkuvuodesta 2025 on yksi kunnan toimenpiteistä, joka vastaa kaupunkiseudun ICT-strategian tavoitteisiin. Lempäälän digitiekartta on suunnitelma, miksi ja mitä kunnassa digitalisoidaan, missä järjestyksessä ja millaisella aikataululla. Digitiekartan tavoitteet ovat realistisesti toteutettavia ja sisältävät toimenpiteitä, jotka helpottavat kuntalaisten ja henkilöstön arjen sujumista. Lempäälän digitiekartta on julkinen asiakirja, joka päivittyy puolivuosittain.

Lempäälän kuntastrategiassa painotamme, että palvelumme ovat iästä, taustasta, elämäntilanteesta ja taloudellisesta asemasta riippumatta yhdenvertaisesti saavutettavia. Kuntalaiset hyödyntävät sähköisiä palveluita, jotka ovat saavutettavissa ajasta ja paikasta riippumatta useissa eri kanavissa. Samalla kuitenkin huolehdimme, että henkilökohtaista palvelua on saatavilla ja palveluiden saavutettavuus on huomioitu.

Palvelukäytävä ja kirjastot tarjoavat aukioloaikoinaan digiapua kuntalaisille sähköisten asioiden hoidossa. Palvelukäytävällä ja kaikissa kirjastoissa on käytettävissä asiakaskoneita ilman erillistä ajanvarausta. Lisäksi kunnan tiloissa järjestetään erillisiä digikahviloita, joissa kuntalaiset voivat saada apua esimerkiksi oman älypuhelimien tai tabletin peruskäyttöön. Nuorille työkäisille (16–29-vuotiaat) on tarjolla Ohjaamo-palvelu. Lempäälän Ohjaamo tarjoaa maksutonta tietoa, tukea ja ohjausta työllistymiseen, kouluttautumiseen ja arjen hallintaan kaikille alle 30-vuotiaille. Osana normaalia palveluohjausta Ohjaamo on tarjonnut Pop-Up-palveluita Palvelukäytävällä erityisesti sähköisten palveluiden käytön tukemiseen. Myös nuorten työpaja Pointin ohjaajat, yksilövalmennus ja etsivä nuorisotyö neuvovat sähköisten palveluiden käytössä osana omaa työtään.

Lempäälän kunnan Palvelukäytävä-konsepti, joka yhdistää digituen ja palveluohjauksen, palkittiin vuonna 2025 Digi- ja väestötietoviraston Digitukiteko-kunniamaininnalla. Palvelukäytävän palveluneuvojat auttavat asiakkaita sekä yhteiskäyttöisillä, että asiakkaiden omilla laitteilla eri toimijoiden palveluissa.

Esi- ja perusopetuksessa digitaaliset taidot kehittyvät vaiheittain: esiopetuksessa lapset tutustuvat turvallisesti ja leikinomaisesti laitteisiin, ja perusopetuksessa opitaan mm. mediataitoja, ohjelmointia, tiedonhakua ja turvallista netinkäyttöä. Digitaalisuus tukee oppimista eri aineissa, ja kaikille oppilaille pyritään turvaamaan tasavertaiset välineet ja osaamisen tuki. Tekoälyä käytetään hallitusti ja eettisesti, ja oppilaita ohjataan sen vastuulliseen hyödyntämiseen sekä kriittiseen arviointiin. Opetushenkilön osaamista digipedagogiikassa ja tekoälyn käytössä vahvistetaan. Lasten ja nuorten osaamista huomioidaan varhaiskasvatussuunnitelmassa, perusopetuksen digitaitokalenterissa sekä seudullisessa osaamisen kehittämisen suunnitelmassa vuosille 2024–2027. Näiden lisäksi Lempäälän lukiolla on oma tietostrategiansa. Jokainen peruskoulu laatii lukuvuosisuunnitelman 2025-26 liitteeksi oman tieto- ja viestintätekniikan suunnitelman. Tekoälyn suhteen opetuksessa on valmisteilla koko Tampereen seudun opetuksen kenttää koskevat ohjeistukset ja linjaukset sen käytöstä. Nämä ovat valmiit syksyn 2025 aikana.

Kuntastrategian mukaisesti huolehdimme siitä, että käytössämme on ajanmukaiset digilaitteet ja digitaaliset toimintatavat. Panostamme työntekijöiden säännölliseen koulutukseen esimerkiksi tietosuojaosalla.

Kunnan työntekijöillä on käytössään myös Eduhouse-verkkopalvelu, laajalla koulutussisällöllä.

Tekoäly on viime vuosina noussut usein keskusteluihin. Lempäälän kunta oli mukana Tampereen kaupunkiseudun tekoälypilotoinnissa, jossa tekoälyä otettiin hallitusti käyttöön erilaisissa työtehtävissä. Pilotin aikana jaettiin kokemuksia, sekä parhaita käytänteitä kaupunkiseudun kuntien välillä. Pilotin loppuraportin mukaan tekoälystä havaittiin eniten hyötyä työtehtävissä, jotka liittyvät kokousmuistioiden laatimiseen, sisällöntuotantoon ja dokumenttien käsittelyyn. Erityisen hyödylliseksi sen kokivat johtajat ja esihenkilöt, projektipäälliköt sekä viestinnän asiantuntijat, joiden työssä korostuvat kokoukset ja tekstin tuottaminen. Tekoäly on vahvasti edustettuna myös kaupunkiseudun työntekijöiden koulutustarjonnassa.

Tampereen kehyskuntien edustus on ollut mukana laatimassa Tampereen kaupungin tekoälyn eettisiä pelisääntöjä. Nämä eettiset pelisäännöt huomioidaan myös omassa toiminnassamme.

Lempäälän lukio on saanut OPH:lta erityisavustusta tekoälyn käytön soveltamisen tutkimiseen opetuksessa. Tavoitteena on edistää tekoälyn lukutaitoa ja tekoälyyn pohjautuvien teknologioiden käyttöä lukiokoulutuksessa.

Digitalisaatio ja tekoäly ovat jatkuvia kehitysprosesseja, joita Lempäälässä seurataan aktiivisesti ja kehitetään yhteistyössä Tampereen seudun kanssa. Valtuustoaloitteen tavoitteet ovat tärkeitä ja voimme viestinnällisesti parantaa voimassa olevien strategioiden ja eri toimenpiteiden näkyvyyttä. Kokonaan uudelle strategialle ei kuitenkaan ole tarvetta.

Liite: Valtuustoaloite

Toimivalta: Kunnanhallitus on päättänyt lähettää valtuustoaloitteen hallintoprosessille valmisteltavaksi yhteistyössä kasvatuksen ja opetuksen palvelualueen kanssa.

Lisätietoja: konsernipalvelujohtaja Maria Virtanen, puh. 040 5392 508, sähköpostit ovat muotoa etunimi.sukunimi@lempaala.fi

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy selostusosan mukaisen lausunnon valtuustoaloitteeseen ja toteaa asian loppuun käsitellyksi.

Päätös